

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. Николай Емилов Попов, дн, от катедра „Теория и методика на кинезитерапията“ при факултет „Обществено здраве, здравни грижи и туризъм“ на Национална спортна академия „Васил Левски“ – София, съгласно Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград за научно жури 1110/12.05.2025 г с решение на ФС на ФОЗЗГС – протокол 38/07.05.2025

ОТНОСНО: Дисертационен труд на докторант **Георги Стоянов Стоянов**, зачислен към катедра „Кинезитерапия“ при факултет „Обществено здраве, здравни грижи и спорт“ на Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград, на тема: „СПЕЦИАЛИЗИРАНА КИНЕЗИТЕРАПЕВТИЧНА ПРОГРАМА ПРИ ХРОНИЧЕН БОЛКОВ СИНДРОМ В ЛУМБОСАКРАЛНАТА ОБЛАСТ“, за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в Област на Висше образование 7 „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.4. „Обществено здраве“, специалност Кинезитерапия. Научен ръководител – **доц. Стаменка Митова, доктор**.

Авторът на представеният за рецензия дисертационен труд е придобил бакалавърска степен по кинезитерапия в ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград и магистърска степен по кинезитерапия в Национална спортна академия „Васил Левски“ – София, специалност Кинезитерапия в ортопедия и травматология. Има богат практически опит като кинезитерапевт в Медицински институт на МВР – София и Медицински

център за рехабилитация – Physio Arthro. Докторантът е покрил успешно всички образователни изисквания съобразно учебният план на докторската програма по кинезитерапия

Представеният от докторант Георги Стоянов Стоянов дисертационен труд проучва много актуален здравен проблем. Болките в лумбосакралната област са най-често срещаните оплаквания в мускулно-скелетната физиотерапия, особено в млада и активна възраст. Преодоляването и потискането им в много случаи е усложнено и трудно постижимо. Физиотерапевтичната наука трябва да преодолее още много нерешени проблеми относно постигане на пълноценно функционално възстановяване, профилактика и избягване на рецидиви.

Представеният от докторанта материал е в достатъчен обем за такъв тип научен труд, като е развит в 135 страници със 6 приложения. *Структурата* на дисертацията е съобразена с препоръките и изискванията за такава разработка, като съдържа четири основни глави – концептуална постановка на проблема, методология на научното изследване, авторска методика за мануална терапия при хроничен болков синдром в лумбо-сакралната област, резултати и дискусия.

Литературният обзор е в достатъчен обем. Базиран е на 277 заглавия, 260 от които на латиница. Източниците са подбрани правилно и дават актуална информация по разглеждания научен проблем. Той е дискутиран задълбочено, като са анализирани многостранните аспекти на това състояние, данните за различните видове лечение и кинезитерапия, като и методите за функционална оценка.

В цялата глава, както и в останалите раздели, личи прецизност на изложението и текстова обработка на високо ниво.

На базата на литературната справка е формулирана съответстваща *работна хипотеза*. Тя отразява логично изводите от представеният литературен анализ и дава правилна ориентация за изследователската част на дисертационния труд.

Целта на изследването е добре дефинирана. **Задачите** (пет) са формулирани коректно и решаването им би довело до постигане на целта на дисертационния труд.

Контингентът на изследването включва 63 лица, съгласно коректно представени критерии за включване и изключване. Разделени са уместно на две групи – експериментална и контролна. Направена е детайлна характеристика на изследвания контингент. При контролната група (32 пациенти) е приложена рутинна методика за кинезитерапия, а при експерименталната (31 пациенти) е приложена авторска методика за кинезитерапия.

Използвани са стандартни съвременни методи за функционално изследване. Те са уместно подбрани, с оглед тематиката на дисертационния труд и са прецизно описани.

Приложената авторска **методика на кинезитерапия** е пълноценно описана, детайлно представена и богато онагледена. Така представена като форма и съдържание има съществен практически приносен характер.

Анализът на представените функционални **резултати** е прецизен и задълбочен. Проличава умението на докторанта да интерпретира научно установените факти. Статистическият анализ е направен прецизно и отчетените резултати са максимално достоверни.

Формулирани са 7 извода, които отговарят на поставените задачи, произтичат от получените резултати и обобщават направените анализи. Представени са 4 препоръки.

Научни приноси

Както се спомена по-горе, приносни моменти могат да бъдат открити в системния литературен обзор, описанието на приложената собствена кинезитерапевтична методика и в изследователско-аналитичната част на дисертационния труд. Те разширяват и актуализират научните познания в областта на кинезитерапията на болковите синдроми в лумбосакралната област.

Като основни научни приноси се очертават:

Теоретични:

Направен е системен обзор на съвременните литературни данни в разглежданата област.

Практически:

Разработен и апробиран в практиката е съвременен алгоритъм за функционално изследване и оценка при пациенти с лумбосакрален болков синдром.

Разработена и апробирана в практиката е съвременна авторска методика за кинезитерапия при хроничен лумбосакрален болков синдром.

Изследвани и анализирани са функционални резултати, касаещи повлияването на пациенти с хроничен лумбосакрален болков синдром, след приложение на мануално-терапевтични прийоми .

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение, представеният от **Георги Стоянов Стоянов** за обсъждане дисертационен труд представлява задълбочена научна

разработка, с авторски принос в теоретичната и лечебно-практическата области на кинезитерапията. Имайки предвид актуално избраната тема, широката литературна осведоменост, правилната постановка на проучванията, компетентното използване на разнообразни съвременни методи на изследване и средства за възстановяване и безспорните лечебно-приложни приноси на дисертацията, предлагам на многоуважаемите членове на научното жури да присъдят образователно-научната степен ДОКТОР на **Георги Стоянов Стоянов**.

София

24.05.2025

Изготвил:

/проф. Н. Попов, дн?

REVIEW

From prof. Nikolay E. Popov, PhD, DSc, Dept. „ Theory and methods of kinezitherapy”, faculty of „Public health, health care and tourism”, National sports academy „Vasil Levski” – Sofia, according order of the Rector of SWU „Neofit Rilski” – Blagoevgrad for scientific jury 1110/12.05.2025, decision of the FC of Faculty of Public health, healthcare and sports – protocol 38/07.05.2025

CONCERNING: Dissertation paper of Georgi Stojanov Stojanov, PhD student in dept. of „Kinezitherapy”, faculty of „Public health, health care and sports”, South-West university „Neofit Rilski” – Blagoevgrad. Subject: **„Specialized physical therapy program for chronic pain syndrome in the low back”**, for awarding PhD - scientific and educational degree in professional field 7.4. „Public health”. Scientific supervisor assoc. prof. Stamenka Mitova, PhD.

The author of the presented dissertation thesis has been awarded with bachelor degree in physical therapy in the South-West university of Blagoevgrad and with masters degree in National sports academy „Vassil Levski” – Sofia, speciality of Physical therapy in orthopedics and trauma. He has clinical experience as a physical therapist in the Medical institute of the Ministry of internal affair and in medical center for rehabilitation Physio Arthro. He has taken all the exams according the curriculum of the PhD program.

The presented from Georgi Stojanov Stojanov scientific material investigating a very important and up to date health and social problem. The low back pain is the most common complaint in the muscle-skeletal physiotherapy, especially among young and active people. The treatment and overcoming of it is frequently very complicated and difficult to realize. The physical therapy science should overcome many problems according to functional recovery and prophylaxis in this area.

The volume of the presented from Georgi Stojanov Stojanov dissertation paper is enough for those kinds of scientific papers. It contains 135 pages, with 6 appendixes. The structure of the dissertation is consistent with the recommendations and requirements of those kind of scientific works, containing four main chapters – conceptual basement of the problem, methodology of scientific investigation, original methodology for manual therapy of chronic low back pain, results and discussion.

The volume of the systematic review is enough. It is based on 277 titles, 260 of them in Latin alphabet. The scientific sources have been chosen properly and provide contemporary information in the field of the scientific topic. The scientific problem has been analyzed deeply, examining the multiangular aspects of this condition, the data for treatment and physical therapy of those conditions, also the methods for functional assessment.

In the whole chapter could be find precision of the presentation and the text arrangement is in extremely high level.

Based on the systematic review, a respective working hypothesis has been developed. It presents logically the conclusions from the literature overview and give a proper orientation for the investigational part of the dissertation.

The aim of the study is well defined. The tasks (5) are correctly defined and completely realised.

The material of the study includes 63 cases, according to correctly presented criteria for inclusion. They are appropriately divided into two groups – control and experimental. In the control group (32) a common physical therapy program has been applied. In the experimental group (31) an original physical therapy program has been applied.

The methods of the investigation are correctly selected in relation of the topic of the dissertation. They are standard and precisely described.

The applied original methods for physical therapy were well described and in detail presented. This part of the dissertation has significant contributive characteristics, making the studying method popular among to the society of the physiotherapists.

The analysis of the presented functional results is precise and in depth. The ability of the author to interpret the scientific facts has been seen in the presentation. The statistical analysis has been made precisely and the presented results are maximum objective.

The formulated conclusions are related to the presented in the study functional results.

Scientific contributions

As has been mentioned above, contributive characteristics could be found in the systematic review of the literature, the description of the original physiotherapy method, and in the investigational part of the dissertation. They enrich and make up to date the scientific knowledges in the field of the physiotherapy after reconstruction of the anterior cruciate ligament.

As main scientific contributions could be point out:

Theoretical:

A systematic review of the literature data in the field of the scientific topic has been made.

Practical:

An original approach for examination and diagnostics has been developed and applied in practice.

An original method for physiotherapy in chronic low back pain has been presented.

Functional results, concerning the effect of the physical therapy for patients after surgical reconstruction of the anterior cruciate ligament have been studied and analyzed.

In conclusion, the presented dissertational paper by Georgi Stojanov Stojanov is an in-depth study with original contributions in the scientific and practical field of physical therapy. Foreseeing the contemporary topic, the broad literature knowledge's, the correct methodology of the investigation, the competent use of contemporary methods of assessment and therapeutic exercises and undoubtedly applied contributions of the dissertation, I propose the members of the scientific jury to vote positively for Georgi Stojanov Stojanov to be awarded as PhD educational and scientific degree in the professional field 7.4 Public health.

Sofia

24.05.2025

/prof. N.E. Popov, PhD, DSc/

